

Návrh edice Váhy [1968]

Obracíme se na nakladatelství Mladá fronta s návrhem nové edice filosofických a filosofujících textů převážně kratšího rozsahu, představujících na jedné straně myslitele světové úrovně v tak širokém záběru a s takovou frekvencí, jaké nemohou dosáhnout edice větších svazků, a na druhé straně přinášejících myšlenky intenzivně tematicky soustředěné, původní i přeložené, nejnovější i starší nebo i klasické. Knižnice by byla určena hlavně interesovanému okruhu kulturní veřejnosti, který je dnes značně široký; předpokladem by bylo středoškolské vzdělání. Některé svazky by byly náročnější, a pak by byly vybírány s ohledem na použitelnost ve filosofických seminářích na vysokých školách. Vůbec studenstvo by představovalo asi hlavní okruh odběratelů; s tím by edice vědomě počítala. Cílem edice by bylo především zvýšit všeobecnou informovanost o předních myslitelích současnosti a zároveň jejich výběrem zdůraznit hlavní tendence a tzv. uzlové body moderního filosofického myšlení. S ohledem na tato dvě hlediska by byly vybírány práce buď autorů u nás málo známých nebo neznámých, anebo zase texty autorů známějších, které však mimořádně výstižně dokumentují ústřední problémy filosofie současnosti. Vedle toho by šlo v edici o evokování starších, zapomenutých prací, které jsou pro domácí nebo světovou filosofickou tradici základního významu. Knižnice by byla cenná také tím, že by hojně zařazovala i menší studie sborníkové a časopisecké, které jsou i v originále u nás jen těžko dostupné. Tím, že by veřejnost nebyla jen informována o filosofii, ale že by do širšího povědomí vstupovala filosofie sama, by byla také stimulována domácí diskuse, jíž by se tak připravila přiměřeně vysoká závazná rovina filosofického myšlení, možnost konfrontace se světovým myšlením ne už na mezinárodních sjezdech, ale před českou kulturní veřejností.

Knižnice by z převážné části byla téměř sešitová; jednotlivé svazky by mohly být třeba jen 30tistránkové a s výjimkou tematických sborníků by nepřesahovaly 100 stran. Přibližný rozměr jako Kapka, jednotné obálky. Název edice doporučujeme „Communitas“ jako výraz určitého společenství duchů, vybíraných podle úrovně a nikoli podle škol a směrů. Aby knižnice svým působením zasáhla právě na místech neuralgických a aby dosáhla co největšího kontaktu s čtenáři, mohla by být na obálce nebo na kulérové příloze zavedena listárnička s dotazy nebo i diskusními příspěvky; vedle toho bychom chtěli použít propagačních prostředků specifického typu ve spolupráci s redakcemi nejen časopisů, ale také rozhlasu, televize, event. i kinožurnálů, dále formy besed a přednášek apod. Společně s nakladatelstvím bychom chtěli uvážit možnosti subskripce, neboť menší svazky by mohly vlastně představovat jakési nepravidelné periodikum, u něhož by byl v plánu stanoven stránkový rozsah a jehož tituly by mohly být pohotově a pružně měněny s ohledem na aktuální potřeby. Bylo by dobré, kdyby mohla tato edice existovat mimo resp. napříč dosavadní organizaci redakcí; kdyby tomu tak nemohlo být, doporučujeme ji zařadit k redakci původní literatury, která má už jisté vlastní zkušenosti s moderními básnickými i prozaickými díly a projevovala k podobným námětům dosud největší porozumění.

Několik svazků jako ukázka (jde o ukázku typu vybíraných textů, nikoli definitivní návrh):

T. G. Masaryk, Rukověť filosofie

T. G. Masaryk, Polenský proces + studie J. Patočky o Masarykově zápasu proti antisemitismu

Jan Patočka, Tradice české filosofie

M. Heidegger, O podstatě pravdy + interpretační texty (de Waelhens - Biemel apod.)

M. Heidegger, O původu uměleckého díla + interpretační texty (např. Gadamer aj.) A. N. Whitehead, Věda a moderní svět (větší svazek základního

významu pro poznání jeho myšlení)

A. N. Whitehead, Filosofické eseje (výbor s knihy esejů + vlastní bibliografie)

S. Weilová, Úvahy o příčinách svobody a společenského útisku (analýza ohroženosti moderní společnosti konflikty mezi lidskou prací a tvorbou a mezi mocí)

G. Marcel, Nárýs fenomenologie a metafysiky naděje (esej o naději, rozbíjející racionalisticky stanovené meze života a smrti)

J. A. T. Robinson, Honest to God (známé, mnohokrát překládané dílo anglikánského biskupa)

L. Kolakowski, Gnozeologie striptýzu (dvě studie z knihy Dvě alternativy člověka)

M. Buber, Já a Ty (nebo i jiné kratší texty významného židovského filosofa-personalisty)

G. Krüger, Západoevropská humanita (studie o humanismu v historické perspektivě)

Ortége y Gasset, Výbor textů (Vypuzení člověka z umění, Socializace člověka, Konec revolucí, Ponoření do sebe a odcizení)

S. Kierkegaard, Přítomná doba (esej o povrchnosti a žvanivosti tzv. demokratické společnosti).

Byli bychom rádi, aby se nakladatelství vyjádřilo k tomuto návrhu co nejdříve, neboť bude-li návrh odmítnut, obrátíme se na jiné nakladatelství. Máme za to, že návrh zcela odpovídá naléhavým potřebám společnosti víc než jiné existující programy různých nakladatelství.

V Praze, 19. 3. 1968.